

Het fenomeen van overdrijving in at-Tabdī'

Door: Shaykh dr. Ṣāliḥ b. Fawzān al-Fawzān
Ingeleid door: Shaykh dr. 'Alī b. Yaḥyā al-Ḥaddādī¹

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

In de naam van Allah, de Barmhartige, de Genadevolle

[Shaykh 'Alī b. Yaḥyā al-Ḥaddādī حفظه الله تعالى zei het volgende ter introductie:]

Eén van de ziektes waarmee de moslims in deze tijden beproefd zijn is de ziekte van het overdrijven in at-Tabdī'². Het is zelfs zo ver gegaan dat de mensen die dit doen at-Tabdī' hebben verricht over de geleerden en broeders van Ahl as-Sunna zonder recht en hen zijn gaan boycotten en zijn gaan waarschuwen voor hen. Een groep onder deze mensen is zelfs zo ver gegaan om at-Tabdī' te verrichten over een aantal imams en autoriteiten van de islam, wiens bundels en schrijfwerken onmisbaar zijn voor de mensen van kennis, vanwege datgene wat zij erin hebben verzameld aan wetenschappen van het Boek (de Koran), de Sunna³ en de uitspraken van de vrome voorgangers. Zij (deze overdrijvers) hebben at-Tabdī' over hen verricht vanwege fouten waarin zij (de imams van de islam) zijn gevallen. Wij vragen Allah ﷻ om het (deze fouten) hen (die imams) te vergeven vanwege datgene wat zij hebben aan goedheid en vrome daden in het dienen van het Boek van Allah en de Sunna van Zijn Boodschapper ﷺ.

Het feit dat er geen onderscheid gemaakt wordt tussen Ahl al-Bida' (de mensen van innovaties) en Ahl as-Sunna die in fouten zijn gevallen heeft geleid tot dit afschuwelijke onrecht en deze weerzinwekkende overschrijding tegenover deze beroemdheden. Ik laat het woord - betreffende deze kwestie – over aan onze eminente Shaykh, de grootgeleerde Ṣāliḥ b. Fawzān, aangezien hij dit fenomeen heeft behandeld door (de volgende) woorden van hem:⁴

¹ Shaykh 'Alī b. Yaḥyā al-Ḥaddādī (moge Allah hem beschermen) behoort tot de geleerden van het koninkrijk Saoedi-Arabië. Hij heeft gestudeerd bij onder andere Shaykh 'Abd al-'Azīz b. Bāz, Shaykh 'Abd Allāh al-'Aqīl, Shaykh Ṣāliḥ b. Fawzān al-Fawzān, Shaykh Aḥmad b. Yaḥyā an-Najmī en Shaykh Zayd b. Mohammed al-Madkhalī (moge Allah genadig zijn met de doden onder hen en degenen die nog leven beschermen). Voor meer informatie zie de volgende link:

http://www.haddady.com/ra_page_views.php?id=141&page=20&main=8.

² At-Tabdī': Het toeschrijven van innovatie aan iemand. Met andere woorden het verklaren van iemand tot innovator. Zie: Ibn al-Manzūr, *Lisān al-'Arab* I (Beirut 1999) 342.

³ As-Sunna: Taalkundig: Wijze of gewoonte. Termkundig: Wat is bevestigd over de Profeet Mohammed ﷺ van uitspraken, handelingen en goedkeuringen. Zie: Ṣāliḥ b. Fawzān al-Fawzān, *Makānatus-Sunna fī al-Islām* (Riyad 2004) 6-7.

⁴ Al-Fawzān, Ṣāliḥ b. Fawzān, *Muḥāḍarāt fī al-'aqīda wad-da'wa* II (Lezingen over de geloofsovertuiging en de uitnodiging; Riyad 1422) 365.

[Vanaf hier zijn de woorden van Shaykh Ṣāliḥ b. Fawzān حفظه الله تعالى]

***Al-Bid'a* (innovatie) is door Ahl as-Sunna wal-Jamā'a⁵ als volgt gedefinieerd:** Dat wat is uitgevonden in de religie wat er niet van is. Dus degene die komt met een aanbedding waarmee hij de nabijheid van Allah nastreeft, terwijl het niet in de religie van Allah te vinden is en er geen bewijs voor bestaat vanuit het Boek (de Koran) of vanuit de Sunna, dan is het een innovatie, met als bewijs de uitspraak van de Profeet ﷺ:

مَنْ عَمِلَ عَمَلًا لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ

*Wie een handeling verricht waar onze zaak niet op gevestigd is, dan wordt dat verworpen.*⁶

En in een (andere) overlevering:

مَنْ أَحَدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ مِنْهُ فَهُوَ رَدٌّ

*Wie iets verzint wat betreft deze zaak van ons (de religie) dat er niet toe behoort, dan wordt dat verworpen.*⁷

Dit omdat het verplicht is voor de moslims om zich te beperken tot wat Allah en Zijn Boodschapper aan handelingen van aanbedding hebben voorgeschreven. Zij dienen dus niets uit te vinden dat niet door Allah en Zijn Boodschapper is voorgeschreven.

De Verhevene zegt:

﴿بَلَىٰ مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَلَهُ أَجْرُهُ عِنْدَ رَبِّهِ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾

Jazeker, maar wie zijn gezicht (zichzelf) overgeeft aan Allah (i.e. de religie van Allah volgt) terwijl hij een weldoener is, zijn beloning is bij zijn Heer. Vrees overkomt hen niet, noch zullen zij grieven.⁸

Dus de woorden: 'Zijn gezicht overgeeft aan Allah' betekent: Hij komt met de zuivere *Tawḥīd*.⁹ De woorden: 'Terwijl hij een weldoener is' betekent: De Boodschapper ﷺ

⁵ Ahl as-Sunna wal-Jamā'a: Degenen die zich verzamelen op de waarheid die bevestigd is in het Boek en de Sunna. Zie: Ṣāliḥ b. Fawzān al-Fawzān, *Sharḥ al-'aqīda al-wāsiṭiyya* (Riyad 2005) 15.

⁶ Overgeleverd door Muslim (1718).

⁷ Overgeleverd door al-Bukhārī (2697) en Muslim (1718).

⁸ Sūra al-Baqara (2): 112.

⁹ At-Tawḥīd: Taalkundig: Afgeleid van het één maken (*wahhada*) van iets als iets één wordt gemaakt. Het is dus het verbaalnomen van één maken (*wahhada, yuwahhidu*), dat wil zeggen het één maken van iets. Wettelijk: Het uitzonderen van Allah, verheven is Hij, in datgene dat uitsluitend voor Hem is wat betreft de Heerschappij, de Aanbedding en de Namen en Eigenschappen. Zie: Mohammed b. Ṣāliḥ al-'Uthaymīn, *Al-Qawl al-mufīd 'alā kitāb at-tawḥīd I* (Riyad 1994) 5.

volgens, handelend volgens datgene waarmee hij is gekomen, niets daar aan toevoegend. Wat betreft degene die iets in de aanbidding toevoegt dat niet is voorgeschreven door de Boodschapper ﷺ, deze persoon is een innovator en geen weldoener. Aangezien de interpretatie van de getuigenis dat Mohammed de Boodschapper van Allah is (het volgende inhoudt:) het gehoorzamen van hem in datgene wat hij heeft bevolen, het geloven in wat hij heeft verteld, het vermijden en het afzien van datgene wat hij heeft verboden en het slechts aanbidden van Allah volgens datgene wat hij heeft voorgeschreven. Dit is de essentie van de getuigenis dat Mohammed de Boodschapper van Allah is. Zoals Allah ﷻ zegt:

﴿وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ﴾

En wat de Boodschapper jullie geeft, neem dat. En wat hij jullie verbiedt, onthoud jullie daarvan. En vrees Allah. Voorwaar, Allah is streng in de bestraffing.¹⁰

﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَقْدِمُوا بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ ۗ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ﴾

O jullie die geloven! Plaats jullie zelf niet voor Allah en Zijn Boodschapper. En vrees Allah. Voorwaar, Allah is Alhorend, Alwetend.¹¹

Aldus: De innovator is degene die (datgene) uitvindt in de religie van Allah dat er niet toe behoort, omdat er geen bewijs voor bestaat vanuit de Koran of de Sunna. De innovator is niet iedereen die het oneens is of een fout heeft begaan in *al-Ijtihād*.¹² Wanneer de *Mujtahid* het bij het juiste eind heeft dan krijgt hij twee beloningen en wanneer hij een fout heeft gemaakt dan krijg hij één beloning, vanwege zijn *Ijtihād*.

En de bedoeling met *al-Mujtahidūn* is: Degenen die bevoegd zijn tot *al-Ijtihād* en voldoen aan de bekende voorwaarden. Eveneens (wordt iemand niet gelijk tot innovator verklaard) wanneer hij een fout heeft gemaakt vanwege een (foutieve) interpretatie. Omdat interpretatie een twijfel is die het oordeel over hem dat hij een innovator is belet. Aangezien hij dacht dat zijn interpretatie toegestaan was. Of hij imiteerde iemand waarvan hij dacht dat deze persoon op de waarheid zat. Over deze persoon wordt gezegd dat hij een fout heeft gemaakt of dat hij een dissident is. Er wordt niet gezegd dat hij een innovator is.

Het bewijs daarvoor: Dat de Metgezellen ﷺ gewoon waren om *al-Ijtihād* te verrichten en onder elkaar van mening te verschillen in enkele kwesties. Zij bestempelden elkaar niet tot innovator, noch gingen zij elkaar boycotten. Integendeel, zij waren broeders die van elkaar hielden en elkaar hielpen, omdat zij één gemeenschap waren. Ook al verschilden zij van mening in enkele zaken en *Ijtihādāt* waarin de wetgeving het toestaat om er *al-Ijtihād* in te verrichten en er vanuit te deduceren.

¹⁰ Sūra al-Ḥashr (59): 7.

¹¹ Sūra al-Hujurāt (49): 1.

¹² Al-Ijtihād (mv.: al-Ijtihādāt): Het verrichten van inspanning om een wettelijk oordeel te onttrekken. De *Mujtahid* (mv.: *Mujtahidūn*) is degene die de handeling van *Al-Ijtihād* verricht. Zie: Mohammed b. Šāliḥ al-'Uthaymīn, *Sharḥ naẓm al-waraqāt fī uṣūl al-fiqh* (Dammam 1425) 229.

Dus de geleerden hebben hun status en hun merite. Daarom is het fenomeen van *at-Tabdī'* slechts gekomen vanuit enkele onwetenden of beginners in het zoeken van kennis, omdat zij de foutieve interpretator en de imitator als innovator beschouwen. Sterker nog, zij zijn dit vertoog gaan openbaren en zij zijn elkaar tot innovator gaan verklaren, waardoor zij vijandig zijn geworden tegen elkaar, elkaar zijn gaan boycotten en met elkaar zijn gaan disputeren. De zaak heeft zich niet beperkt tot henzelf onderling. De vroegere geleerden zijn er zelfs bij gehaald. Wij horen deze onwetenden zeggen: 'Ibn Ḥajar¹³ is een innovator', 'an-Nawawī¹⁴ is een innovator', 'Abū Ḥanīfa¹⁵ is een innovator', en anderen dan hen van de grote imams. Dat (doen deze onwetenden) vanwege fouten (die deze imams hebben gemaakt) in *al-Ijtihād*. Fouten die niet vereisen dat wij hen tot innovator zouden moeten verklaren, omdat het kleine fouten zijn. Deze geleerden hebben een verdienste, betrouwbaarheid en status in de islam.

Zij hebben vele profijtelijke zaken geleverd voor de islam en de moslims. De moslims doen profijt op vanuit hun schrijfwerken en hun boeken in het begrijpen van het Boek van Allah en de Sunna van Zijn Boodschapper ﷺ. Als het zo zou zijn dat in de woorden van sommigen van hen iets van een fout zou zitten, dan bedekt datgene wat zij hebben - aan status, verdienste, kennis over de islam en het dienen van de profetische Sunna - dit kleine detail. Het is dus verplicht om de waarde van onze geleerden – zowel de vroegere als de latere – te kennen, om genade te vragen aan Allah voor hen en om voor hen Allah te smeken.

Zoals de Verhevene zegt:

﴿وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ﴾

En degenen die na hen kwamen zeiden: Onze Heer! Vergeef ons en onze broeders, die ons voor zijn gegaan in het geloof.¹⁶

¹³ Ibn Ḥajar: Volledige naam: Shihāb ad-Dīn Abū al-Faḍl Aḥmad b. 'Alī b. Mohammed b. 'Alī b. Aḥmad al-Kinānī al-'Asqalānī al-Miṣrī al-Qāhirī ash-Shāfi'ī. Hij stond bekend als Ibn Ḥajar, wat de bijnaam was van een van zijn voorouders. Hij werd geboren te Cairo in het jaar 773 A.H. (1372) en overleed in het jaar 852 A.H. (1448). Ibn Ḥajar heeft vele zeer belangrijke schrijfwerken nagelaten, waaronder zijn uitleg van *Ṣaḥīḥ al-Bukhārī*, getiteld *Fath al-Bārī*. Zie: As-Sakhāwī, *Al-Jawāhir wad-Durar fī tarjama shaykh al-islām Ibn Ḥajar* (Beirut 1999).

¹⁴ An-Nawawī: Volledige naam: Muḥyī ad-Dīn Abū Zakariyā Yaḥyā b. Sharaf b. Mirā (of Murī) b. Ḥasan b. Ḥusayn b. Ḥizām b. Mohammed b. Jumu'a al-Ḥizāmī al-Ḥawrānī ash-Shāfi'ī. Hij werd geboren te Nawa (stad in het huidige Syrië) in het jaar 631 A.H. (1233) en hij overleed in het jaar 676 A.H. (1277). Zijn meest bekende schrijfwerken zijn onder andere zijn verzameling van veertig overleveringen (*Al-Arba'ūn an-Nawawiyya*) en zijn uitleg van *Ṣaḥīḥ Muslim*, getiteld *Al-Minhāj*. Zie: As-Subkī, *Ṭabaqāt ash-shāfi'iyya al-kubrā* VIII (Cairo 1383) 395.

¹⁵ Abū Ḥanīfa: Volledige naam: An-Nu'mān b. Thābit b. Zūṭā at-Taymī. Hij werd geboren in Kūfa rond het jaar 80 A.H. (699) en overleed in Bagdad in het jaar 150 A.H. (767). Hij was een belangrijke jurist in de vroege periode van de islam. Naar hem is de Ḥanafī-wetschool vernoemd. Zie: Adh-Dhahabī, *Siyar a'lām an-nubalā'* VI (Levensbeschrijvingen van beroemde edelen; Beiroet 2001) 390-403.

¹⁶ Sūra al-Ḥashr (59): 10.

Dit is een eigenschap van de mensen van het geloof. Zij zoeken niet naar de tekortkomingen en misstappen. Wat betreft anderen dan hen, zij volgen de tekortkomingen en misstappen en verspreiden deze. Dit is juist de innovatie.

Ook is niet alle innovatie van hetzelfde niveau. Er is (het onderscheid tussen) de innovatie van ongelooft en de innovatie die minder dan dat is (i.e. niet de grens van ongelooft heeft bereikt). Van hieruit is het verplicht voor ons om de zaken te wegen met haar maatstaven en om de mensen van kennis hierover te raadplegen, omdat zij de innovatie in twee categorieën hebben verdeeld: innovatie van ongelooft, zoals de vertogen van de Jahmiyya¹⁷ en de overdrijvers van onder de sekten. En eveneens de vertogen die (iemand) uit de islam doen treden. En de innovatie die minder dan dat is. Degene die het verricht wordt gerekend tot de moslims maar hij heeft iets van innovatie. Dus wij dienen de mensen geen onrecht aan te doen:

﴿وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُ ۗ وَأَوْفُوا بِالْكَيْلِ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ ۗ لَا نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا ۗ وَإِذَا قُلْتُمْ فَاعْدِلُوا وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ ۗ وَبِعَهْدِ اللَّهِ أَوْفُوا ۗ ذَٰلِكُمْ وَصْنُكُمْ بِهٖ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ۝﴾

En nader het bezit van de wees niet, behalve om het te verbeteren, totdat hij (de wees) de volwassenheid bereikt. En geef volledige maat en gewicht met rechtvaardigheid. Wij belasten een ziel enkel volgens het vermogen. En als jullie (recht)spreeken, wees dan rechtvaardig, ook al is hij verwant. En vervul het verbond van Allah. Daarmee heeft Hij jullie opgedragen. Hopelijk herinneren jullie.¹⁸

Bron: Al-Haddādī, ‘Alī b. Yaḥyā, *Al-Ghuluww wa maḏāhiruhu fī al-ḥayāt al-mu‘āšira* (Overdrijving en diens verschijningsvormen in het hedendaagse leven; Cairo 2004) 58-61. Vertaald door Abū Junayd.

¹⁷ Al-Jahmiyya: Een sekte die wordt toegeschreven aan al-Jahm b. Ṣafwān (o. 128). Zij ontkennen de eigenschappen van Allah, geloven in fatalisme en hangen de stelling aan dat *al-īmān* slechts de bevestiging van het hart is. Zie: Mohammed b. Ṣāliḥ al-‘Uthaymīn, *Sharḥ lum‘atī-i-tiqād* (Riyad 1995) 162.

¹⁸ Sūra al-An‘ām (6): 152.